

Op dit moment werkt het ASKV hard aan de viering van het vijftiende jubileum. In dit kader zullen er twee publicaties verschijnen over ons werk toen en nu. Met dit jaarbericht willen we u in vogelvlucht informeren over de meest recente ontwikkelingen en projecten. Dat de hulp en actie noodzakelijk is, is de afgelopen maanden weer gebleken. De discussies rondom de strafbaarstelling zijn nog niet verstomd. En ook steeds meer uitgeprocedeerden komen zelf in actie zoals de Notweg, Vluchtkerk en verschillende hongerstakingen in detentiecentra. Wij bedanken al onze partners, donateurs en de vele vrijwilligers voor hun inzet om het tij te keren en roepen iedereen op zijn steentje bij te dragen aan een mooiere wereld voor iedereen. Veranderen door doen!

Stijgende hulpvraag

In 2012 hebben we 280 uitgeprocedeerde asielzoekers voor een intake op ons kantoor ontvangen. Zij hadden vooral vragen in verband met medische zorg, onderdak, juridische en financiële ondersteuning. Daarnaast krijgt het ASKV veel telefonische hulpvragen.

We zien een fikse stijging in het aantal aanvragen (in 2011 waren het er 170). Lokaal en landelijk zijn er steeds minder organisaties waar onze doelgroep terecht kan. Zo heeft het ASKV een aantal cliënten van Stichting de Open Deur overgenomen na hun sluiting.

Dankzij een tweewekelijks spreekuur met advocaten, is er gelukkig geen lange wachtlijst ontstaan. Drie advocatenkantoren draaien vrijwillig om de beurt spreekuur, waarbij zij de uitgeprocedeerde asielzoekers en het ASKV adviseren over of er nog juridisch perspectief is, en zo ja, wat daarvoor gedaan moet worden. Ook hebben zij bijgedragen aan de deskundigheidsbevordering van de tien medewerkers van het juridisch team. Onder andere over verblijfsaanvragen op medische gronden en in verband met vrouwenhandel. Door cliënten die al aangifte bij de politie hebben gedaan, in contact te brengen met cliënten die hierover twijfelen, neemt de bereidheid toe om aangifte te doen.

Juridisch en medisch kunnen we de groeiende vraag aan, mede door een toename van vrijwilligers. Onze financiële middelen zijn helaas niet vergroot. Alleen in de meest schrijnende situaties, waarbij sprake is van juridisch perspectief, kunnen we onderdak of leefgeld bieden.

Resultaten

Asiel status	7
Contact verloren	7
Terug in de opvang	7
Geen perspectief meer	8
Doorverwezen	4
Doormigratie	1
B9 status	1

Vangnet voor Vluchtelingen

Het doel van het project 'Vangnet' is om de hulp aan mensen zonder verblijfsvergunning te versterken en uit te breiden, door het betrekken van reguliere hulpverleningsorganisaties en het organiseren van informele zorg. Op verschillende vlakken zijn resultaten geboekt in het opzetten en aanjagen van (zorg)netwerken. Project Vangnet richt zich op het Amsterdamse, maar maakt daarbij ook gebruik van de goede praktijken elders in het land. Naast het opzetten van netwerken willen we met dit project ook methodieken ontwikkelen die in de preventie sfeer liggen en onderzoeken we de kansen die er zijn op het gebied van empowerment van deze doelgroep.

Tentenkamp Notweg/Vluchtkerk

Eind november 2012 vonden de bewoners van het tentenkamp in Osdorp een onderkomen in De Vluchtkerk. De Vluchtkerk trok een enorm aantal vrijwilligers aan met de meest uiteenlopende achtergrond: kunstenaars, wetenschappers, architecten, psychologen maar vooral ook heel veel betrokken buurtbewoners.

Door het ASKV, in samenwerking met Dokters van de Wereld en het Wereldhuis twee zijn workshops gegeven over de basisrechten van vluchtelingen.

Zowel bewoners als vrijwilligers zijn geïnformeerd over onderwerpen als: toegankelijkheid van medische zorg, rechtsbijstand, werk, onderwijs.

'Je gebruikt je verstand en je hart om de hulp te bieden die nodig is.' aldus burgemeester van der Laan bij de aanbidding van het Paspoort van Amsterdam, maart 2012

Ondanks psychische problemen en HIV uit AZC gezet.

In september 2012 meldde zich bij het inloopsprekuur de heer S. uit Guinee. Hij komt rechtstreeks uit een AZC, waar hem de opvang was ontzegd. Hij wil graag een plaats om te slapen en is geschokt als het ASKV hem verteld dat alle opvangplekken bezet zijn. We vragen of we hem nog ergens anders mee kunnen helpen. Hij geeft aan dat hij medische klachten heeft. Als wij zijn papieren doornemen, zien we een afsprakenkaart van een HIV-behandelcentrum bij zich heeft. We vragen hem op de man af of hij HIV heeft, maar dat ontkent hij eerst. Hij noemt het "een virus". We weten nog enige nachten noodopvang te regelen, maar dan moet de heer S. de straat op.

Met behulp van het HIV-behandelcentrum en de huisarts, waar wij contact mee zoeken, is zijn behandeling binnen twee weken overgezet naar het OLVG in Amsterdam. Bij zijn eerste afspraken met huisarts, OLVG en HIV-behandelaar begeleiden we hem. Hij kan nog moeilijk de weg vinden in Amsterdam en we kunnen helpen met vertalen.

Tijdens onze contacten met de heer S. merken we dat hij soms een afwezige indruk maakt, soms juist wel alert is. We kunnen niet inschatten of dit een reactie is op zijn zwervend bestaan of erger. En we verwijzen hem naar het Rehab-sprekuur bij Mentrum. Daar wordt een ernstige post-traumatische stressstoornis geconstateerd. Hij wordt aangemeld bij Equator voor een gespecialiseerde behandeling en blijft zolang bij Mentrum in behandeling om te stabiliseren. Via het Aidsfonds krijgen we geld voor hem, zodat hij wat kan eten om gezond te blijven en eventueel een goedkope kamer kan huren.

Ook juridisch gaan we aan de slag: vanwege de combinatie HIV/PTSS willen we verblijf aanvragen op medische gronden. Knelpunt voor deze procedure is dat de IND zijn identiteit in twijfel trekt. De heer S heeft op zijn vlucht zijn paspoort aan de reisagent afgegeven en niet terug gekregen. Om zijn identiteit toch bevestigd te krijgen, verwijzen we hem naar het Rode Kruis. Hun tracingteam zal proberen zijn familie in Guinee op te sporen. In december komt er een plek vrij en kan de heer S. na ruim twee maanden op straat een kamer betrekken. Nu is het wachten op eventuele documenten met betrekking tot zijn identiteit en op de behandeling bij Equator, zodat we kunnen gaan werken aan hopelijk een legaal verblijf.

Paspoort van Amsterdam

Degene die Nederland moet verlaten, en dat niet doet, is op dit moment al in overtreding en kan een hoge boete krijgen. Nu is de regering voornemens om illegaliteit zelf strafbaar te stellen. Veel mensen zonder verblijfsvergunning zullen zich om die reden nog meer in de marge van de samenleving terugtrekken. Bij veel hulpverleners leeft de vraag of hulp bieden aan mensen zonder verblijfsvergunning strafbaar is, of welke diensten en hulp nog wel kunnen worden verleend. Ook iemand die volgens de wet niet in Nederland mag zijn, heeft een aantal basisrechten die zijn verankerd in internationale verdragen. Hulp bieden aan een ongedocumenteerde is niet strafbaar, ook niet onder de aangescherpte wet- en regelgeving.

Om onzekerheid bij hulpvragers- en verleners weg te nemen heeft het ASKV in samenwerking met Dokters van de Wereld en het Wereldhuis het Paspoort van Amsterdam ontwikkeld. De gids beschrijft de basisrechten van mensen zonder verblijfsvergunning en geeft adressen in Amsterdam waar ze terecht kunnen voor advies, hulp en ondersteuning. Het 'Paspoort van Amsterdam' is aangeboden aan burgemeester van der Laan. En in de loop van 2012 uitgebreid met een website www.paspoortamsterdam.nl. Aan alle hulpverleners en organisaties in Amsterdam is via een posteractie de aandacht gevestigd op de website.

Niet alleen in Amsterdam, ook in andere steden vonden soortgelijke activiteiten plaats, tegen de strafbaarstelling van illegaliteit. We kijken terug op een geslaagde actie, waarbij mensen zonder verblijfsvergunning onder de aandacht zijn geweest als een kwetsbare groep, waar je niet op gaat jagen om een quotum te halen.

Nederlandse Taalproject

Voor cliënten van het ASKV is er in de avonden mogelijkheid tot het volgen van NT2-lessen. Uit een recent onderzoek in Amerika is gebleken dat getraumatiseerde vluchtelingen veel baat hebben bij het volgen van een taal cursus. Het is vaak de enige activiteit waarbij hun zelfstandigheid wordt benadrukt en die de passiviteit als hulpvrager doorbreekt.

Naast de lessen worden activiteiten georganiseerd om cohesie binnen de groepen te bevorderen. Dit jaar hebben we gevoetbald in het Oosterpark en Hollandse smartlappen meegezongen in het café.

Door een gulle gift hebben we een kleine bibliotheek op kunnen zetten met literatuur speciaal voor Volwassen Anderstaligen. De vrijwillige docenten geven twee maal per week les. Er is in 2012 aan 45 cursisten les gegeven en twee derde deel daarvan heeft de cursus succesvol afgerond. Dat is onze hoogste score ooit!

MOO Zieke mensen niet op straat

Asielzoekers en ongedocumenteerden die lijden aan een depressie, psychose, schizofrenie, posttraumatische stress of andere psychische en psychiatrische ziektebeelden komen met enige regelmaat zonder hulp op straat te staan. Zij krijgen moeilijk toegang tot de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) omdat de patiënt geen stabiele woonomgeving heeft en vaak onverzekerd is. Hierdoor verergeren de psychische klachten vaak, en ontstaat een uitzichtloze situatie. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is het ASKV gestart met het Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden (MOO). Het project functioneert als pilot en heeft een looptijd van drie jaar. Het streven is om aan het einde van die periode de juiste opvang, behandeling en begeleiding van ongedocumenteerden met ernstige psychische problemen op structurele wijze te regelen. En dat zowel op gemeentelijk als landelijk niveau. Het regelen van toegang tot zorg staat centraal bij het MOO.

Naast de directe lobby richting GGZ-instellingen, besteden we met andere partners integraal aandacht aan toegang tot zorg en het belang van adequate opvang. Dit heeft in 2012 geresulteerd in het feit dat GGZ Nederland zich nadrukkelijker bezig houdt met de groep ongedocumenteerden.

Om ook juridisch toekomstperspectief voor deze groep te realiseren wordt lobby gevoerd richting de landelijke politiek. Wij informeren Tweede Kamerleden over de huidige slechte uitvoering van artikel 64 (Uitzetting blijft achterwege zolang het gelet op de gezondheidstoestand van de vreemdeling of die van een van zijn gezinsleden niet verantwoord is om te reizen)

Vanaf 2011 draaien de opvang en de begeleiding op volle toeren en beschikken we over 15 opvangplekken. De woningen én het kantoor van het MOO zijn gevestigd in dezelfde straat. Op werkdagen is het kantoor altijd open voor inloop en 's avonds en in het weekend is achterwacht geregeld.

Per cliënt wordt een individueel hulpverleningsplan opgesteld. Er wordt regelmatig besproken hoe het gaat, zowel op medisch, juridisch als sociaal vlak. Daarnaast worden er groepsactiviteiten georganiseerd.

Resultaten MOO

In 2012 heeft het MOO 69 aanmeldingen ontvangen. Hiervan zijn 4 mensen afgewezen omdat ze niet tot de doelgroep behoren. Er werden 52 mannen en 13 vrouwen aangemeld. Ondanks nadrukkelijk aanwezige psychische problemen was ruim 30% van de aangemelde personen op het moment van hun aanmelding niet in GGZ behandeling voor hun klachten.

Colofon

Stichting ASKV/Steunpunt Vluchtelingen bestaat sinds 1987 en zet zich in voor de belangen van uitgeprocedeerde vluchtelingen. Door hun positie te verbeteren, de problematiek onder de aandacht te brengen en door op individueel niveau mensen te ondersteunen. Bij het ASKV werken ruim 4 fte in vaste dienst en vele tientallen vrijwilligers in de verschillende projecten. ASKV | Frederik Hendrikstraat 111-c | 020-6272408 | www.askv.nl | NL94INGB0007913334

Pas nadat ze bij het Medisch Opvangproject tot rust was gekomen kon ze haar verhaal vertellen

Nasiche (27) groeit op in Oeganda. Nadat haar ouders gestorven zijn wordt zij uitgehuwelijkt aan een rebellenleider. Ze wordt gedwongen tot illegale handelingen. Na arrestatie door de Oegandese politie wordt zij in detentie herhaaldelijk gemarteld en verkracht. Nadat ze vrij weet te komen is ze in 2010 naar Europa gevlucht. Tijdens de asielprocedure merken de asieladvocaat en de mensen van Vluchtelingenwerk meermaals op dat het niet goed gaat met Nasiche. Ze lijkt erg in de war. Er komt echter geen psychiater bij haar kijken. Na afwijzing van haar asielaanvraag wordt ze op straat gezet. Ze komt terecht bij het ASKV die haar doorverwijst naar het MOO. Die melden haar aan bij een traumacentrum. De psychiater daar maakt zich ernstig zorgen over Nasische. Zij krijgt een traumabehandeling. Bij het MOO vindt ze onderdak en kan tot rust komen.

Eindelijk komt zij er toe bij het MOO haar asielverhaal volledig te vertellen. Op aanvraag van het MOO kijkt Amnesty naar haar verhaal en bevindt dit waarheidsgetrouw. Vanuit haar thuisland wordt door de 'Region Chief' en de directeur van haar oude school haar situatie destijds bevestigd. Op basis van deze informatie dient Nasische's advocaat een herhaald asielverzoek in en Nasische krijgt een verblijfsvergunning b-grond (onbepaald asiel). Het is inmiddels gelukt haar in een AZC in de buurt van Amsterdam te plaatsen, zodat ze haar behandeling kan voortzetten. Ze blijft contact houden met het MOO. In maart 2012 krijgt ze een eigen woning in Amsterdam. Het gaat -naar omstandigheden- goed met haar. Ze is wat spraakzamer en begint heel voorzichtig toekomstplannen te maken. Ze gaat nu een integratieproject in, met de nadruk op verder Nederlands leren. Ooit hoopt ze verpleegster te worden.

In 2012 zijn 29 mensen opgevangen en 14 mensen uitgestroomd. Van deze 29 mensen zijn onderstaande juridische trajecten ingegaan en het volgende resultaat behaald:

8 Herhaalde Asielverzoeken

- 4 inwilligingen
- 1 afgewezen asielverzoek
- 1 in procedure
- 2 voorbereiden herhaald asiel

7 Medisch / artikel 64 Spekman

- 3 toegekende art. 64
- 3 in procedure
- 1 voorbereiding artikel 64

1 Buiten Schuld

- 1 voorbereiding ism DT&V

5 Geen perspectief /Terugkeer

- 1 teruggekeerd
- 2 nadenken optie terugkeer
- 2 opvang beëindigd/geen resultaat

8 Stabilisatiefase

- 2 stabilisatiefase
- 3 tijdens stabilisatie in VD gezet
- 1 crisispreventie
- 2 crisispreventie met GGZ opname

	2012	2011
BATEN		
Inkomsten kantoor & organisatie	52.209	81.930
- Bijdragen overheden	254.516	273.375
- Subsidies particuliere fondsen	178.036	236.013
- Giften en overige bijdragen	68.133	68.757
- Bestemmingsreserves		43.334
Som van de baten	552.894	703.409
LASTEN		
Personeelslasten	206.668	312.115
Organisatie/kantoor/publiciteit	41.680	34.554
Projectlasten		
- Hulpverlening	126.353	103.970
- Nederlandse les	9.734	9.842
- Campagne	7.459	2.526
- ZAPP	0	117.388
- MOO	155.270	112.729
- BoP	1.559	0
Som van de lasten	548.723	693.124

Burden of Proof

Om in aanmerking te komen voor asiel, moet de asielzoeker zijn asielrelaas aannemelijk maken. Dat lukt niet altijd, mede om harde bewijzen niet voor handen zijn. Met het Burden of Proof – Project willen wij aantonen dat door het gebruik van verifieerbare informatie omtrent identiteit eerder wordt toegekomen aan volledige toetsing van het vluchtverhaal. Dit leidt tot een eerlijke rechtsgang en daarmee een grotere acceptatie van de uitkomst voor de asielzoeker.

Dit willen we realiseren door internationaal samen te werken met landeninformatiebureaus en door netwerken op te bouwen in landen van herkomst.

2012 is voor het Burden of Proof-Project een pilotjaar geweest om partners en financiering te zoeken. Daarnaast zijn er tien pilotzaken gestart. Dit heeft tenminste in een geval geleid tot een asielinwilliging.

Donaties aan het Medisch Opvangproject worden hartelijk ontvangen door de bewoners

Feitenrelaas rapportage na BOP onderzoek heeft resultaat

De homoseksualiteit van Dembe (30), uit Oeganda, werd door het IND niet geloofd in de eerste procedure. Het BOP heeft een feitenonderzoek gedaan naar zaken die het IND niet geloofwaardig achtte, door gebruik te maken van een Amnesty-rapport, aanvullende krantenartikelen en achtergrondinformatie.

Dit laatste leverde een rapport op van lokale organisaties over de feiten achter het vluchtverhaal, over zijn detentie, over personen die genoemd zijn in de eerste procedure. Onderbouwd met documenten. Het resultaat was voor onze cliënt heel bevredigend. Hij heeft een A-status gekregen.